

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu

1. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026 poz. 73)
- Statut szkoły
- Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

2. Wprowadzenie

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego określa organizację działań podejmowanych przez szkołę w zakresie wspierania uczniów w poznawaniu własnych zasobów, świata zawodów, rynku pracy, ścieżek edukacyjnych oraz w planowaniu dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego. Dokument uwzględnia specyfikę szkoły, potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli, możliwości organizacyjne placówki oraz lokalne i regionalne uwarunkowania rynku pracy.

Szkoła realizuje zadania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w oparciu o statut oraz program wychowawczo-profilaktyczny. Działania doradztwa zawodowego są wkomponowane w bieżącą pracę szkoły i dostosowane do wieku oraz potrzeb uczniów.

3. Założenia WSDZ

- Doradztwo zawodowe jest procesem ciągłym, prowadzonym przez cały etap edukacyjny.
- Działania uwzględniają indywidualne potrzeby, możliwości i predyspozycje uczniów.
- Współpraca z rodzicami, nauczycielami i instytucjami zewnętrznymi stanowi istotny element systemu.
- Wykorzystywane są aktualne źródła informacji o rynku pracy oraz cyfrowe narzędzia wsparcia.

4. Cele ogólne

- Przygotowanie uczniów do świadomego planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
- Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych zasobów, predyspozycji i zainteresowań.
- Zapoznanie uczniów ze światem zawodów, rynkiem pracy i kompetencjami przyszłości.
- Wspieranie rodziców w procesie wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej dziecka.

5. Cele szczegółowe

- Rozwijanie umiejętności samopoznania i autoprezentacji.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i odpowiedzialności za własny rozwój.
- Poznawanie systemu edukacji oraz możliwości dalszego kształcenia.
- Zapoznanie z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy.
- Rozwijanie kompetencji cyfrowych i umiejętności korzystania z narzędzi wspierających planowanie kariery.

6. Adresaci działań

Uczniowie	Uczniowie wszystkich oddziałów szkoły, z uwzględnieniem etapu edukacyjnego.
------------------	---

Rodzice	Rodzice i opiekunowie uczniów — wspierani w procesie wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej dziecka.
Nauczyciele i specjaliści	Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści szkolni — realizujący działania we współpracy z koordynatorem.

7. Realizatorzy działań

- dyrektor szkoły
- wychowawcy klas
- nauczyciele
- doradca zawodowy
- psycholog szkolny
- pedagog szkolny
- pedagog specjalny
- specjaliści szkolni
- wychowawcy świetlicy
- bibliotekarz
- rodzice
- instytucje zewnętrzne

8. Formy realizacji doradztwa zawodowego

- zajęcia z doradztwa zawodowego
- konsultacje indywidualne
- lekcje przedmiotowe z elementami doradztwa zawodowego
- godziny wychowawcze
- projekty edukacyjne
- gry edukacyjne
- wycieczki
- konkursy
- filmy edukacyjne
- praca z aplikacją edukacyjną
- analiza ścieżek edukacyjno-zawodowych
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- wizyty w zakładach pracy
- spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych
- wizyty w szkołach ponadpodstawowych
- targi edukacyjne
- wolontariat
- warsztaty
- spotkania z rodzicami

9. Treści programowe

Klasy I–III

1. Poznawanie własnych zasobów

- Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać.
- Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób.

- Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi.
- Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach.
- Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

- Odgrywa różne role zawodowe w zabawie.
- Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach.
- Opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach.
- Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje.
- Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu.
- Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.
- Wskazuje treści, których lubi się uczyć.
- Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić.
- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu.
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Klasy IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

- Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje.
- Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia.
- Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość.
- Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

- Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach.
- Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka.
- Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe.
- Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
- Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki.

- Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć.
- Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych.
- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu.
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Klasy VII–VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

- Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych.
- Rozpoznaje własne zasoby: zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe.
- Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł.
- Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.
- Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
- Określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

- Wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów.
- Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości.
- Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy.
- Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.
- Analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich.
- Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową.
- Dokonuje autoprezentacji.
- Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia.
- Charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania.
- Rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji.

- Analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów.
- Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej.
- Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
- Analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.
- Określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby.
- Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.
- Planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

10. Współpraca z instytucjami i partnerami

- Powiatowy Urząd Pracy
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- placówki doskonalenia nauczycieli
- pracodawcy lokalni i regionalni
- doradcy zawodowi z instytucji zewnętrznych
- specjaliści rynku pracy
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- placówki kształcenia ustawicznego
- cechy rzemiosł
- szkoły ponadpodstawowe
- uczelnie
- organizacje pozarządowe
- rodzice

11. Źródła informacji o rynku pracy

- lokalne dane PUP / WUP
- informacje od pracodawców
- Barometr Zawodów
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- strony internetowe szkół i uczelni
- strony internetowe instytucji rynku pracy
- ogólnopolskie bazy zawodów np. Mapa Karier

12. Cyfrowe narzędzia, AI i kompetencje przyszłości

- cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego
- ogólnodostępne platformy edukacyjne
- aplikacje edukacyjne wspierające doradztwo zawodowe

- strony internetowe z informacjami edukacyjno-zawodowymi
- platformy komunikacji z uczniami i rodzicami
- ogólnopolskie bazy zawodów
- krytyczna analiza informacji znalezionych online
- zawody przyszłości
- sztuczna inteligencja a rynek pracy
- kompetencje przyszłości
- kompetencje cyfrowe
- bezpieczeństwo cyfrowe
- wpływ AI na zawody
- nowe technologie w zawodach

13. Dokumentowanie działań

- wpis w dzienniku lekcyjnym z oznaczeniem DZ
- temat lekcji w dzienniku
- lista obecności
- relacja na stronie internetowej szkoły
- relacja w mediach społecznościowych szkoły
- zaświadczenie / certyfikat
- zdjęcia z wydarzenia

14. Monitoring i ewaluacja

- analiza dokumentacji szkolnej
- obserwacja zaangażowania uczniów
- rozmowy z uczniami
- rozmowy z rodzicami
- rozmowy z nauczycielami
- rozmowy z wychowawcami
- rozmowy ze specjalistami szkolnymi
- analiza frekwencji
- analiza programu realizacji doradztwa zawodowego

15. Załączniki

- Program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny